

Ailesiz Toplum 3, İstanbul Sözleşmesi, LGBT Toplum ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Ahmet H. Çakıcı Yazdı:

<http://www.ekrangazetesi.com/haber/15131/ahmet-h-cakici-yazdi-ailesiz-toplum-3-istanbul-sozlesmesi-lgbt-toplum-ve-toplumsal-cinsiyet-esitligi.html>

İskartaların kendi kendilerine yok olabilmeleri için farklı hikâyelere ihtiyaç var demiştik.

3-Alternatif Hikâyeler

İstanbul Sözleşmesi: Alternatif Hikâyeler ya da Farklı Aile Formlarının Çatı Metni

Dünyada ilk olarak İstanbul'da, Türkiye'nin (hem de şerhsiz) imzaladığı bir sözleşme olduğu için İstanbul Convention(Sözleşmesi) adını alan bu çalışma, daha şimdiden (şerhler koyarak da olsa) 44 ülkenin imzaladığı dünya çapında bir projeye dönüştü.

İstanbul Sözleşmesi, II. Dünya Savaşı sonrasında cephelerde eriyen erkek nüfus nedeniyle ortaya çıkan işçi ihtiyacını, kadınları sanayiye çekerek kapatmaya çalışan sermaye destekli projelerden biri olan cinsiyet eşitliği projesinin devamı olarak düşünülebilir.

Zeminini 1957 yılında Avrupa Birliği çerçevesinde imzalanan Roma Anlaşmasınının 119. Maddesindeki “Kadın Erkek Eşitliği”nden, fikri altyapısını Alfred Kinsey'den, dinamizmini feminist hareketlerden, lojistik desteğini büyük sermayeden alıyor. Başlangıçta “Cinsiyet Eşitliği” olan tanım genişleyerek İstanbul Sözleşmesinde, “Cinsiyet, Cinsel Yönelim, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”ne dönüştü. Başta Kadın–Erkek eşitliği olan ilke de, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ile birlikte; Erkek, Kadın, Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Trans(LGBT) ve diğer formlar eşitliğine dönüştürüldü.

Egemenler, böylesi bir dönüşüme ihtiyaç duyuyorlar. Bu anlamda böylesi bir dönüşümü hedefleyen İstanbul Sözleşmesinin, “Ailesiz Toplum Projesi”, “Farklı Aile formları Projesi” veya “Aile Sonrası Toplumun Hukuki Alt Yapı Çalışması” olarak okunabileceği kanaatindeyim.

Neden Ailesiz Toplum?

Kapitalist dönemin ilk anlarından beri aile ile sermaye arasında sorun olduğunu aydınlardan pek çoğu ifade ediyor. Mesela Weber, “akılcı kapitalizmin gelişiminin önünde en büyük engel ailedir. Özellikle birleşik akraba grubu (hısımlar) ilişkileri kapitalizmin gelişimini boğar” diyor ve devam ediyordu; “Protestanlığın (İngiltere'nin-AHÇ) büyük başarısının ardında “hı-sımlığın prangalarını parçalaması” yatar. [1] Weber ve Parsons'cu kuramdan hareketle Çin üzerine yaptığı bir araştırmada Levy de “modern sanayinin ve geleneksel ailenin karşılıklı olarak birbirleri için yıkıcı oldukları” sonucuna varmıştı.” [2]

Onların eleştirileri daha çok sermayenin birikmesine engel olan süreçler üzerine yapılan eleştirilerdi. Sonraları egemenlerin şikâyeti ailenin, egemenlerin müdahale edemediği izole alanlar var ediyor olmasından duydukları rahatsızlığa yöneldi. Tv, eğitim süreci, okul, sanal ortam, iş dünyası, askerlik yani hayatın her alanı egemenlerin kontrolü altında olmasına rağmen; aile, egemenlerin öğretilerini hiç umursamayıp dilediği öğreti ile (kontrol dışı) çocuk yetiştiren bir alan var ediyordu. Jack Goody, "ailenin kontrolü; hem toplum sosyolojisinin, hem ekonominin, hem de nüfusun kontrolü demektir." [3] derken; egemenlerin aileye olan ilgisinin nedenine vurgu yapıyordu.

Ama her halükarda insana (işçi ve asker olarak) ihtiyaçları vardı ve aileye muhtaçtılar. Ancak eşiğinde olduğumuz "İnsan ötesi, robotik, yapay zekâ" çağında, sanayi sonrası toplumdan kalan milyarlarca insana ihtiyaç yok. Dolayısı ile atıkları/kalabalık nüfusu üreten AİLE'ye de ihtiyaç yok.

Geleneksel aile, kalabalık nüfusu/atıkları üreten mekanizma ve bu yüzden de egemenlerin en önemli hedefi. Mevcut aile modelinde çiftler herhangi bir makamın kontrolüne tabi olmadan diledikleri zaman ve diledikleri sayıda çocuk yapabiliyorlar. Bu da nüfusu egemenlerin kontrolünden çıkarıyor.

Bu sebeple öncelikle mevcut aile modelinin değiştirilip, idarecinin izni olmadan çocuk edinilemeyen birliktelik formlarına geçilmesi gerektiğini düşünüyorlar ve yeni/farklı aile formlarını toplumlara dayatıyorlar.

Bunun için ailenin tanımı dahi değiştirildi. Kadın, erkek ve çocuktan müteşekkil aile; "geleneksel aile" olup, geçmişi ifade eden bir değere dönüştürülürken, "modern aile"; çocuğun aileye ancak dışarıdan transfer edildiği [4] "yeni aile formları" [5] olarak kabul edildi. Böylece toplumların bu "farklı aile formları"na yönlendirileceği sürece girilmiş oldu.

Bu sürecin anahtar kelimesi, "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği."

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Rosi Braidotti, İnsan Sonrası eserinde Coward ve Ellis'ten yaptığı alıntıda "*Bilim, toplumdaki geçerli söylem ve iktidar ilişkileri arasında yeni materyalist (kâr mekanizmaları, sömürü ilişkileri, çıkarlar vs- AHÇ) bağlantılar kurabilmek için toplumdaki mevcut davranış modellerinin, bu modelleri var eden ahlaki değerlerin ve bilimsel verilerin yıkılmasının gerektiğini*" söyler. Braidotti devamında Crenshaw'dan yaptığı alıntıda ise "*toplumsal cinsiyet eşitliği, ırk, sınıf ve cinsel unsur arasındaki ilişkilere vurgu yapan yaklaşımların da bu yöntemi savunduğunun*" altını çizer. Tıpkı Nietzsche'nin Soykütük teorisinde işaret ettiği gibi.

Yani Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve benzeri hareketler yeni materyalist ilişkiler var edebilmek için Yeni Kapitalist sürecin önündeki engellerin dağıtılması işlevini görür. Alfred Kinsey tam da bunu yaptı: Materyalist ilişkiler doğrultusunda toplumdaki geçer söylemi, tüm

ahlaki konuları ve geçmişten gelen kodlanmış, kabul edilmiş değerleri yerle bir ederek sermaye için kullanışlı hale getirdi.

Alfred Kinsey, Rockefeller Foundation tarafından desteklenen[6] bir zoolog olarak 1947'de İndiana Üniversitesi bünyesinde Cinsellik Araştırmaları Enstitüsünü kurup 1948 yılında bir araştırma raporu yayınladı.[7] Medya araştırmaya büyük ilgi (!) duyar ve öyle büyük bir sansasyon çıkarır ki; 1955 yılında araştırmanın ikinci etabı yayınlanınca Amerika Barolar Birliği, Amerika Ceza Sistemini değiştirmek zorunda kalır. O güne kadar Amerikan ceza sisteminde "suç" olarak kabul edilen zina, çocuk erotizmi, kürtaj, evlilik öncesi cinsel ilişki, karı-kocaların birbirlerini aldatması ve eşcinsellik suç olmaktan çıkarılıp, normalleştirilir.[8]

Kinsey Skalası

Alfred Kinsey, bu araştırması ile cinsiyetin tanımını da değiştirir: İnsanların, fizyolojik cinsiyetlerinin yanı sıra “yönelimlerine” göre de cinsiyetlerinin tanımlanması gerektiğini söyler ve Kinsey Skala’si diye ünlü bir skala yayınladı. Bu skalada, insanların karşı cinsten kendi cinsine kadar uzanan farklı eğilimleri olduğunu anlatır. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği politikaları, daha çok kadın-erkek eşitliği talebi olarak gösterilse de, işte bu Kinsey Skalasında tanımlanan heteroseksüelden eşcinselliğe kadar uzanan ara formların, (LGBT; lezbiyen, gay, biseksüel, trans)[9] cinsel yönelimlerin eşitliği talebidir.

[Geçen yıllarda Kinsey’in çalışmalarının; büyük bir manipülasyon olduğu,[10] raporlarına kaynaklık eden çocuklara tecavüz ettiği, para karşılığı babaları ile küçük kızları ensest ilişkiye zorladığı, (Kinsey’in 7 yaşındayken öz babasına para karşılığı 20 seferden fazla tecavüz ettirdiği iddia edilen kızlardan biri olan Ester White, 12 Nisan 2014 tarihinde Birleşmiş Milletlere yazmış olduğu mektupta “babamı affedebildim ancak Kinsey’i asla” demişti.[11]) 4 aylık çocukların cinsel performansını nasıl ölçtüğünü, çocuk seksi ve çocukların cinsel kapasiteleri ile ilgili bilgileri nasıl elde ettiğini açıklamadığı, sıradan insanlar diye tanıtılan deneklerin para ile kiralanmış seks işçileri oldukları, söylediği kadar deneğe hiç bir zaman ulaşmadığı gibi bir sürü eleştiri almış olsa da scala asla medyanın gözünden düşmedi.[12] Liberty Counsel’in kurucusu ve Dekanı Mathew Staver[13]’in da, “Alfred Kinsey ve Kinsey Enstitüsü, işledikleri devasa sahtekarlıktan sorumlu tutulmalıdır” diyerek Enstitü hakkında bulunduğu soruşturma talebi de karşılık görmedi.]

Ancak biz “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” politikalarının, toplumsal eşitlikten ziyade, toplumun LGBT ilişkilere yönlendirmesi, yayılması ve meşru zemine taşınması politikaları olduğu[14] kanaatindeyiz.[15] (Toplumların arasındaki cinsiyetli, cinsiyetsiz eşitsizliklere, gelir dağılımındaki korkunç uçurumların etkisini fark edemeyen bir eşitlik anlayışının, egemenlere yönelecek öfkeli bakışları başka yerlere yönlendirerek sermayeyi koruma işlevi gördüğünü düşünüyoruz. Aynı umumhaneye düşmüş, alınıp satılan bir kadına, “Senin çalışman kötü bir şey değil, devam et! Sen fahişe değilsin, seks işçisisin.” demenin gerçekte kadını onore etmek değil onu pazarlayıcı korumak, olması gibi.)

İstanbul Sözleşmesinde “Toplumsal Cinsiyet”. “*Toplum tarafından yüklenen ve sosyal olarak kurgulanan roller, davranışlar ve eylemler anlamına gelir*[16] taraflar, kadın erkek için kalıp rollere dayanan ön yargıları, örf ve adetleri, gelenekleri ve **tüm diğer uygulamaları ortadan kaldırmak** amacıyla kadın ve erkeklere ilişkin toplumsal ve kültürel davranış modellerinde değişim sağlamak için gerekli tedbirleri alır.... Taraflar; kültür, gelenek, görenek, din veya sözde ‘namusun’ işbu Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet eylemi için gerekece oluşturulmasını sağlar[17]” deniliyor.

Yani din, gelenek, örf, namus vs’den hareketle kimseye bir davranış kalıbı bir toplumsal rol yüklenemez; bu İnsan Haklarını ihlaldir, devlet bunun tedbirini almalıdır, deniliyor. Ebeveynin çocuğuna “sen kızsın” ya da “erkeklerle yakışmaz” vs demesi, namus, şeref, edep, hayâ, utanma tavsiyesinde bulunması, pembe bisiklet, bez bir bebek, oyuncak asker alması, etek giydirmesi cinsel rol yükleme ve yönlendirme oluyor. Eğer, “sen kızsın” kelimesi ikaz maksadıyla söylenmiş ya da ses tonu veya yüz ifadesi sertleşmişse bu sefer konu “çocuğa şiddet” kapsamına giriyor.

Toplumun binlerce yılda ürettiği gelenek, örf veya dinden gelen değerler ya da öğretilmiş cinsel roller şiddet ve baskı üretirler. Eğer bu baskı ve yönlendirme yok edilirse çocuklar, toplumun dayattığı geleneksel “erkek” veya “kız” rollerine girmek zorunda kalmayıp daha özgür, daha eşit olup ezilmekten kurtulabilecekler, iddiasındalar. Üstelik kendi cinsel eğilimlerine yönelebilecekler ve içlerindeki mesela translık veya gay’liği ortaya çıkarıp; özgürce yaşayabilecekler.

İstanbul Sözleşmesi bu “özgürlük ortamını” sağlamakla, devleti görevlendiriyor: Sözleşmenin 14. Eğitim Maddesi[18]nde kalıplaşmış toplumsal cinsiyet rollerinin yeni nesillere taşınmaması için, “Toplumsal Cinsiyet Hakkı gibi konulara ilişkin materyalleri öğretim müfredatına ve eğitimin her seviyesine eklemek için gerekli adımları atmaktan devlet sorumludur” deniliyor. Bu nedenle olsa gerek Toplumsal Cinsiyet Eşitliği konusu üzerine Milli Eğitim Bakanlığının yapmış olduğu faaliyetler çok yoğun.[19] (Ancak gerek Milli Eğitim Bakanlığında gerek Kadın ve Aileden Sorumlu Bakanlıktan yayınlanan “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine”[20] dair yayınların topluma hala sadece kadın vurgusu üzerinden duyurulması, ifadenin başındaki “toplumsal” kelimesinin ne anlama geldiğinin altının çizilmemesini dikkate değer buluyorum.)

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde hayata geçirilen ETCEP[21] (Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi) Tüm okulları toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hale getirecek araçları geliştirmek için amaçlarını şöyle sıralıyor: “*Eğitim politikaları ve mevzuatını, öğretim programlarını ve ders kitaplarını gözden geçirerek, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tavsiyeler oluşturmak ve bunları yetkililere iletme. Eğitimciler için eğitim paketleri oluşturarak, çok sayıda eğitimciyi eğitme. Okul ve yakın çevresinden başlayarak, toplumun farklı katmanlarında toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık yaratma.*”

Bu çalışmaların ilk sonuçları alınmaya başlandı bile. İlkokul ve ilkokul öncesi öykü ve resimli kitaplarda erkek ve kız vurguları cinsiyet ayrımcılığı olarak değerlendirilip, erkekliği ve kızlığı hatırlatan her şeyin kaldırılması için çalışmalar yapılıp gündem oluşturuluyor.[22] ETCEP'in alt projesi olan OTCETA[23] (Okullar için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Teminat Aracı) ile hazırlanan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Okul Standartları Klavuzu[24] ve El Kitabı[25] ile tüm Türkiye çapında bir standardın oturtulması için oldukça mesafe alındı. (Yandaki cinsiyetsiz resimler Okul Temelli Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kampanya Kılavuzundan alınma)[26]

Bu projeler düzenli sempozyumlar[27], çalıştaylar[28] ve basılı yayınlarla[29] da destekleniyor.

Türkiye toplumunda Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin yerleşmesi için Batılı ülkeler de desteklerini esirgemiyorlar. Mesela Hollanda Kraliyet Ailesinin desteği ile yapılan “Ne var, Ne yok. Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak[30]” ve Norveç Toplum Güvenliği Bakanlığının desteğiyle yapılan “ANKA, Çocuk Destek Programı[31]” gibi projelerle ortaokul ve lise çağındaki gençler ve onların eğitimcileri; Toplumsal Cinsiyet Eğitimi, Cinsellik, Flört, Güvenli Seks, Hamilelik ve Hamilelikten korunma gibi konularda bilinçlendirilmeye çalışılıyor. Ancak bize göre bu dersler bir bilinçlendirmeden çok öğretme, yaygınlaştırma, özendirme, meraklandırma, meşrulaştırma, yayma işlevi görüyor. Ortaokul çocuğuna senin flört seçme hakkına kimse karışamaz, flörtünü şöyle seçeceksin, ilişkiye böyle gireceksin, hamile kalmaktan böyle korunacaksın, gaylik şöyle bir şeydir, lezbiyenlik böyle hissetmektir demek onun ilgisini çekmek, merakını uyandırmak ve kışkırtmaktan başka bir şey değildir, kanısındayız.

Üniversitelerimiz de sürecin gerisinde kalmadı(!): YÖK aldığı bir karar ile üniversitelere, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dersini[32] zorunlu hale getirdi ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi yayınlayarak, Yüksek Öğretim Kurulunun bütün bileşenlerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği'ne duyarlı olarak hareket edileceğini taahhüt etti.[33]

Eğitim de “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” konusunda en ileri gitmiş ülke olan İsveç, içinde cinsiyete dair hiç bir uyarının bulunmadığı, her çocuğun aynı renk ve tarz giyinip aynı oyuncaklarla oynadıkları öncü okulları kurdu bile. (Cinsiyetsiz okullar, Avrupa toplumundan bile “yeni bir tarikat”ın dünyaya dayatılması eleştirisi ile karşılandı.[34] SSCB dönemindeki kolhoz uygulamalarının modern zamanlara geri dönüşü demek daha mı uygun olurdu acaba?)

Diyanet İşlerinde Sorun Daha Büyük

Yalnız iş Diyanet Teşkilatına geldiğinde sorun çok daha büyük; İstanbul Sözleşmesi, *”toplumsal olarak klişeleşmiş rollerine dayalı ön yargıların, törelerin, geleneklerin ve diğer uygulamaların kökünü kazınması amacıyla..... (“kökünü kazımak”, hukuka yakışan bir ibare olmamasına rağmen aynen bu şekilde İstanbul Sözleşmesine giriyor.) devletin yükümlülüğüdür, diyor.[35]*

Dikkat buyurun, bizim gibi toplumlarda toplumsal eşitsizliklerin kaynağı denilen şey, genelde dini metinlerdir. Diğer kutsal kitaplarda olduğu gibi, Kur'an'ı Kerim'de de geçen Lut Kavmi, eşcinsel ilişkiler ve kadın erkek ilişkileri üzerine olan ayetler ile Arapçanın yapısından kaynaklı dişil ve eril (müzekker-müennes) kelimeli ayetlerin tamamı bu konunun kapsamına giriyor. 2011 yılında imzalamış olduğumuz İstanbul Sözleşmesi tam olarak yürürlüğe girerse ya Kur'an'ın ve diğer Kutsal ve dini içerikli kitapların (İncil, Tevrat, Talmud, Buhari, Tirmizi, Müslim, Mesnevi vs) yok edilmesi ya da yeniden yazılması(!) gerekecek. **Bu hali ile Kur'an'ın ve diğer Kutsal Kitapların okunmasının, okutulmasının, duyurulmasının, nesillerden nesillere aktarılmasının önüne geçmek devletin sorumluluğudur.**

Bu konuda Anayasa Mahkemesi ne başvurarak Sözleşmenin iptalini istemek de mümkün değil. Çünkü Anayasa'nın 90. Maddesi[36] "*Uluslararası sözleşmelerde Anayasa Mahkemesi kendini sorumsuz sayar ve Uluslar Arası Sözleşmeler uygulanır*" derken, bu maddenin kaldırılmasının yolunu da tıktıyor. Geriye Kur'an ayetlerinin veya yorumlarının değiştirilmesinden başka bir seçenek kalmıyor.

Bu nedenle olsa gerek ki; devletin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve LGBT ilişkilere yönelik devlet politikaları ile dini söylem arasında bir uyum sağlamaya yönelik Diyanet İşleri Başkanlığının yaptığı çalışmalara, 2005 yılında Kızılcahamam'da yapılan toplantıdan beri devam[37] ediliyor.[38] Ancak Diyanet Teşkilatı açısından Kur'an'ın ve neredeyse tüm diğer dini metinlerin yasaklanmasını gerektirecek bir süreci savunmanın veya buna uygun bir dil geliştirmenin zorluğunun da aşikâr olduğunu düşünüyorum.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği üzerine özel sektörün faaliyetleri çok daha yoğun: **Ariel'in**#ShareTheLoad, **Dove'un**#SpeakBeautiful, **Unilever'in** #unstereotype ve **Badge r&Winters'in** #WomenNotObjects[39] gibi birçok firma twitterla ortak düzenledikleri kampanyalarla reklam ve internet sektöründeki cinsel ayrımcılığı hatırlatan kelimelerle mücadele başlattılar. Arçelik'te whatsapp gruplarında cinsiyeti çağrıştıran kelimeleri takip etme kararı aldı.[40] Büyük sermaye şirketlerinden [41] "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" konusunda sorumluluk almayan yok gibi. Çok büyük bir gayretle ve STK'larla beraber son 10 yılda yapılan çalışma sayısı binleri aşmış durumda.

Medya üzerinden (Aksini iddia eden birçok çalışma olmasına rağmen[42]) Çocukların fizyolojik cinsiyetlerine yönlendirilmesinin[43] çocukların ruhsal sağlığına zarar verdiği iddiasındaki çeşitli yayınlar[44] psikologlar eşliğinde topluma taşınmaya devam edilirken, [45] toplum, "kız çocuğa kız, erkek çocuğa erkek" demenin cinsel dayatma olup, çocuğun ruhsal dengesini bozduğuna ikna edilmeye çalışılıyor.[46]

"Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı"na neden olduğu için sosyal medya, tv ve yazılı basındaki kelimeleri dahi takip edip, bu kelimeler yerine cinsiyeti hatırlatmayan kelimeler öneriyorlar[47]. Rahatsız oldukları kelimelerden bazıları baba, ana, anne, dede, nene, ata, atasözü, namus, kız, birader, kadın. hanım, hanım efendi, bey, beyefendi, bayan, hatun, bacı, bey, bey-

ler, adam, ağa, er, efe, dayı, amca, teyze, hala, ağabey, oğlan, delikanlı, yiğit, babayiğit, cadı, aslan parçası, kral gibi[48] vs..

Trafik tabelalarındaki çöp adamların adam olmasını da cinsiyet ayrımcılığı olarak gündeme taşıyorlar[49], oyuncak üreten firmaların kız ve erkek çocuklara farklı oyuncaklar üreterek cinsiyet ayrımcılığı yaptığı iddiasını da.[50] kadın ve erkek beraberce tuvaleti kullanmanın özgürlük olduğunu da söylüyorlar.[51] Samsun’da bir hareket kamu binalarında tuvaletlerdeki bay/bayan ifadelerinin kaldırılması için kamuoyu çalışmasına başladı bile.[52] Belçika, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Almanya, İngiltere hatta Manchester United Futbol Kulübü ortak tuvalet uygulamasına geçenlerin arasına isimlerini yazdırdı. (Bu uygulamanın kadınlara nasıl bir fayda getirdiğini anlayabilmiş değilim. Daha çok Kinsey’in bahsettiği eğlenceli(?) tecavüz için uygun ortam hazırlığı gibi geliyor bana.)

Ortak tuvalet uygulamacılarından olan İsveç’te erkeğe “han” kadına “hon” denilmesinin cinsiyet eşitliğine aykırı olduğunu fark edenler her iki cinse hitap eden “hen” zamirini ürettiler ve kullanmaya başladılar. Buna Nötr cinsiyet hareketi diyorlar. Bu hareket tuttu ve ilk cinsiyetsiz ya da nötr cinsiyetli pasaport Hollanda’da verildi.

TV’ler ve sosyal medya da “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” konusuna hassasiyetle(!) yaklaşıyor: Öyle ki, birçok çizgi filmde karakterlerin cinsiyetlerini birbirlerinden ayırt etmek oldukça zor. Erkeksi duruşa kız kafası, kız kaşlarına erkek saçı, kız kirpiklerine erkek elleri çizerek cinsel karakterleri birbirlerinden ayırt edilemez kılıyorlar.

Ancak çocuklar erkek veya kız gibi çizilirse eşitsizlik ve yönlendirme olduğunu söyleyip karşı çıkanların, karakterler “cinsiyetsiz” çizildiğinde LGBT formlara yönlendirme olduğunu fark edememelerinin bir gaflet olduğunu düşünüyorum.

Diğer taraftan bir kadın hastaneye başvurup, “doğum için kadın hekim istediğinde” veya “muayene esnasında erkek hekim yardımcısı olmasın” dediğinde, bu devletin “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” politikalarına ters oluyor[53]iken aynı devlet ekonomide kadın istihdamını artıracak[54] söyleyerek[55] cinsiyetçi bir politika uygulayabiliyor. Yani vatandaş kadın bile olsa muhatabının cinsiyetini fark ederse eşitlik bozuluyor ama egemen, işçisinin cinsiyetini fark ederse bozulmuyor.

Sorunun bir başka yönü ise, “Cinsel Yönelim” ve “Toplumsal Cinsiyet” gibi kavramların muğlâklığının getirdiği sınırların belirsizliği.

Mesela “Cinsel Yönelim” ibaresi LGBT’lileri (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Trans) kapsarken Ensest[56](aile içi), Pedofili (çocuklarla seks), Zoofili (hayvanlarla seks), Nekrofil(ölülerle seks), porno veya seks bağımlısı gibi farklı “eğilimleri” kapsıyor mu, belli değil. Kapsıyorsa düzenlemelerde neden onlar dikkate alınmıyor, kapsamıyorsa “neden kapsamıyor, eksiklikleri nedir” oda belli değil. (LGBT ilişkileri destekleyenlerin de bu konudaki tartışmaları kendi içlerinde devam etmektedir. Mesela LGBT’nin sonuna eklenen Q:Querr ifadesini tanımlarken

Annamarie Jagose'in Querr Teori kitabına yazdığı önsözde Gökçen Ezber, "queer kromozomal cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve cinsel arzu arasındaki sözde değişmez ancak tutarsızlıklarla örülmüş ilişkileri çarpıcı şekillerde ortaya koyan ifadelerle... cinsellik, toplumsal cinsiyet ve cinsel arzu arasındaki uyumsuzlukları tanımlamaya çalışıyor.." denilir.)

Daha farklı eğilimliler, "uygulamalar, ölümlere, hayvanlara, amcasına veya kendi kızına eğilimi olanları da dikkate almalı" dediklerinde "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" nasıl sağlanacak, oda belli değil. Kimin "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği"nin korumasına gireceğinin tamamen feminist örgütlerin keyfiyeti ile belirlenmesini adil bir uygulama olarak değerlendirmek mümkün değil kanaatindeyiz.

Ya da insanın kendi hem cinsine olan "eğilimi" ile hırsızlığa (kleptomani), sadizme veya psikopatlığa olan "eğilim"leri arasındaki farkı belirleyen nedir, bu da belli değil. Bunlar karşı konulmaz hastalıklar, genetik zorlamalar, bilinçaltı eğilimler veya kişisel özgürlükler ise öldürmenin, çalmanın suç olmasını nasıl açıklayacağımızı da bilmiyoruz.

Tanrının ya da tabiatın değerlerini kabul etmediğimizde neyin meşru, neyin hastalık, neyin sapma olduğuna dair toplumsal uzlaşılar da kalmıyor. Bu durumda iyiyi kötüyü kim belirleyecek?

Elbette medya. Yani Kapitalist Sermaye.

İyinin kötünün belirleyicisi olan Tanrının, koltuğuna uzun süre önce devletler oturmuşlardı. Bir müddettir o koltukta sermaye(medyaya) oturuyor ve **bir taraftan toplumun kendi değerleri ile nesillerine terbiye vermesini engelleyip, projelerinin önündeki engelleri ve alternatifleri ortadan kaldırırken, diğer taraftan da medyayı kullanarak toplumlara yeni ilişki formları dayatıyor.**

Farklı Aile Formlar

Nasipse Devam ederiz.

Sonraki Yazı: Ailesiz Toplum 4- Bi Acayip Aileler

[1] Jack Goody, Batıdaki Doğu

[2] Aynı eser.

[3] Aynı eser.

[4] <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/escinseller-cocuk-sahibi-olmasin-mi-13877082>

[5] <http://bianet.org/bianet/bianet/120415-lgbt-orgutleri-bakan-kavafi-onur-haftasina-davet-ett>

[6] Sen fernando vadisi'nde dünya porno pazarının kurulmasına ve bunların basın ve sinema yoluyla toplumlara yayılmasına da öncülük etmiş rockefeller vakfı, kendisinin "sexuel behavior in the human male" ve "sexuel behavior in the human female" gibi insanlık üzerinde cinsî cihetten tahribat yaratmaya yönelik çalışmalarını finanse etmiş; dr. kinsey, 1941'den itibaren rockefeller tarafından fonlanmış, 1954'ten sonra 75.000 ve 240.000 arasında değişen çeklerle toplam 1.750.000 dolar almış. Şöhrete kavuştuktan sonra kendisinin ve karısının başrolde oynadığı porno filimler çekmesi nedeni ile gözden düşmüş bir bilim adamı.

[7] Kinsey'in araştırmaları ve bu araştırmanın Amerikan Devleti ve toplumu üzerine geniş bir yazı:

<http://islamianaliz.com/yazi/cinsel-istismar-ve-hukukun-manipulasyonu-amerika-3581#sthash.WP6rKvCC.dpbs>

[8] <http://www.cocukaille.net/cinsel-istismarin-tarihi/>

[9] <https://www.youtube.com/watch?v=dJ3TL17hna0>

[10] <https://www.lifesitenews.com/news/alfred-kinsey-was-a-pervert-and-a-sex-criminal?br=ro&>

[11] <https://stopthekinseyinstitute.org/more/a-child-victim/>

[12] Alfred Kinsey ve araştırmaları üzerine bir inceleme: Kinsey : Seks ve Sahtekarlık Prof. William Sİmon

[13] <https://www.lc.org/mat-staver>

[14] <http://kaosgl.org/sayfa.php?id=15401>

[15] <http://repository.essex.ac.uk/18654/1/13114.pdf>

[16] İstanbul Sözleşmesi 3/c ; 'toplumsal cinsiyet'' belli bir toplumun kadınlar ve erkekler için uygun gördüğü sosyal olarak inşa edilen roller, davranışlar, etkinlikler ve yaklaşımlar anlamına gelir.

[17] İstanbul Sözleşmesi 12-5.

[18] İstanbul Sözleşmesi 14. Eğitim Maddesi: Taraflar, gerektiğinde, öğrencilerin gelişen kapasitesine uygun olarak, kadın erkek eşitliği, kalıplaşmamış toplumsal cinsiyet rolleri, karşılıklı saygı, kişisel ilişkilerde şiddet içermeyen çatışma çözümleri, kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kişisel bütünlük hakkı gibi konulara ilişkin öğretim materyallerine resmi müfredata ve eğitimin her seviyesine eklenmesi için gerekli adımları atar.

[19] <http://ogm.meb.gov.tr/www/egitimde-toplumsal-cinsiyet-esitliginin-gelistirilmesi-etcep-projesi-uluslararası-kapanış-konferansı-1-eylül-2016-tarihinde-basladi/icerik/480>

[20] Toplumsal Cinsiyet: Toplumsal cinsiyet ise; toplumun verdiği roller, görev ve sorumluluklar, toplumun bireyi nasıl gördüğü, algıladığı ve beklentileri ile ilgili bir kavramdır."

Cinsiyet: <http://aileakademisi.org/arastirma/arastirma-toplumsal-cinsiyet-esitligine-dayali-politika-uygulayan-uelkelerde-kadin-ve-aile>

[21] <http://etcep.meb.gov.tr/>

[22] <https://www.koc.com.tr/tr-tr/koc-gundem/Documents/iletisimde-tce-kilavuzu.pdf>
https://www.researchgate.net/publication/325119698_Okul_Oncesi_Donem_Cocuklarina_Hazirlanan_Resimli_Oyku_Kitaplarindaki_Toplumsal_Cinsiyet_Rollerinin_Incelenmesi

[23] <http://etcep.meb.gov.tr/otcetanın-hazirlanmasi-ve-uygulama-kapasitesinin-gelistirilmesi-detayi-14408564241719>

[24] http://etcep.meb.gov.tr/application/assets/admin/uploads/userfiles/files/otceta_kilavuz.pdf

[25] http://etcep.meb.gov.tr/application/assets/admin/uploads/userfiles/files/otceta_el_kitabi_turkce.pdf

[26] http://ogmprojeler.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/05104002_Okul_Temelli_Toplumsal_Cinsiyet_EYitliYi_Kampanya_KYlavuzu.pdf

[27] https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komision_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=2075

[28] <http://ogm.meb.gov.tr/www/egitimde-toplumsal-cinsiyet-esitligi-etkinlik-degerlendirme-calistayi-gerceklestirildi/icerik/588>

[29] <http://esitizberaberiz.org/wp-content/uploads/2018/08/%C3%87al%C4%B1%C5%9Fma-Ya%C5%9Fam%C4%B1nda-Toplumsal-Cinsiyet-E%C5%9Fitli%C4%9Fi-E%C4%9Fitim-Rehberi.pdf>

[30] <http://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2017/09/ne-var-ne-yok-uygulama-kitap.pdf>

[31] Aile ve Soayal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı ANKA Katılımcı Klavuz Kitabı

<https://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/haberler/anka-cocuk-destek-programi-bireysel-danismanlik-ve-aile-ile-calisma-egitici-egitimi>

[32] Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştayı Sonuç Raporu ile ilgili YÖK Genel Kurulunda Alınan Karar (29.05.2015)

[33] http://www.yok.gov.tr/documents/10279/22712333/YOK_Tutum_belgesi.pdf/

[34] <https://www.mepanews.com/modern-dunyanin-cinsiyetsizlik-dayatmasi-hedefte-cocuklar-var-9573h.htm>

[35] “Taraf devletler kadınların daha aşağı düzeyde olduğu düşüncesine veya kadınların ve erkeklerin toplumsal olarak klişeleşmiş rollerine dayalı önyargıların, törelerin, geleneklerin ve diğer uygulamaların **kökünün kazınması** amacıyla kadınların ve erkeklerin sosyal ve kültürel

davranış kalıplarının değiştirilmesine yardımcı olacak önlemleri alacaklardır” (İstanbul Sözleşmesi VII. madde 1-1 Bend) (Vurgu bana ait-AHÇ)

[36] https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2018.pdf

D. Milletlerarası anlaşmaları uygun bulma MADDE 90- Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak anlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır. Ekonomik, ticarî veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar, Devlet Maliyesi bakımından bir yüklenme getirmemek, kişi hallerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayımlanma ile yürürlüğe konabilir. Bu takdirde bu anlaşmalar, yayımlarından başlayarak iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur. Milletlerarası bir anlaşmaya dayanan uygulama anlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticarî, teknik veya idarî anlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunluluğu yoktur; ancak, bu fıkraya göre yapılan ekonomik, ticarî veya özel kişilerin haklarını ilgilendiren anlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz. Türk kanunlarına değişiklik getiren her türlü anlaşmaların yapılmasında birinci fıkra hükmü uygulanır. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne 18 göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır.

[37] <http://t24.com.tr/haber/diyanetten-talimat-cinsel-yonelime-duyarli-olun,699065>

[38] <http://www2.diyanet.gov.tr/DinHizmetleriGenelMudurlugu/KadnveAileyeYonelikCalsmalar/KadinVeA%C4%B1IleyeYonel%C4%B1kCalismalar.pdf>

[39] <https://bigumigu.com/haber/cinsiyetcilikle-mucadele-eden-isler-bigumigu-da-2016/>

[40] <https://www.marketingturkiye.com.tr/haberler/cinsiyetci-kaliplari-yok-eden-sozluk-esit-sozluk/>

[41] <https://sugender.sabanciuniv.edu/tr/gelecek-etkinlikler/stklar-i%C3%A7in-toplumsal-cinsiyet-e%C5%9Fitli%C4%9Fi-sertifika-program%C4%B1>

<http://tce.koc.com.tr/>

<http://medyamerkezi.vodafone.com.tr/basin-bultenleri/once-kadin-diyen-vodafone-dan-sosyal-medyada-anlamli-kampanya>

<https://www.eczacibasi.com.tr/tr/basin-odasi/haberler/eczacibasi-topluluguna-toplumsal-cinsiyet-esitligi-odulu>

[42] <https://pedagojidernegi.com/cocuk-ve-cinsel-kimlik-gelisimi/>

[43] http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt8/sayi39_pdf/5egitim/incikuzu_cigdem.pdf

- [44] <https://dunyalilar.org/cinsiyetsiz-egitim.html/>
- [45] http://www.hurriyetaile.com/yazarlar/sinem-olcay-kademoglu/cocugunuzu-kategorize-etmeyin_6319.html
- [46] <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/324725>
- [47] <http://t24.com.tr/video/34esit-sozluk-dilimizi-esitliyor34,12715>
<https://onedio.com/haber/cinsiyetci-ifadelerden-kacinmak-icin-529604>
<https://www.google.com.tr/search?q=sosyal+medyada+kelimelerde+toplumsal+cinsiyet&ei=i gKpW4fCOPyBi-gPnLuC0Ac&start=10&sa=N&biw=1280&bih=892>
<https://www.koc.com.tr/tr-tr/koc-gundem/Documents/iletisimde-tce-kilavuzu.pdf>
<http://m.bianet.org/kadin/toplum/122646-cinsiyetci-dile-karsi-medya-izleyici-el-ele-projesi-sona-erdi>
- [48] <http://acikerisim.istanbul.edu.tr/bitstream/handle/123456789/26457/41950.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- [49] <https://medium.com/t%C3%BCrkiye/trafik-i%C5%9Faret%C3%A7ileri-seksist-mi-aadf383d5a3a>
- [50] <http://uzuncorap.com/2014/02/04/gecmisten-bugune-cinsiyet-ayrimi-vurgusu-yapan-oyuncaklar/>
<http://www.gazeteturk.org/oyuncagin-cinsiyeti-olmaz-110h.htm>
- [51] <https://www.mynet.com/odtude-cinsiyetsiz-tuvalet-donemi-basladi-110103105988>
- [52] https://www.mavitac.com/terapioku-274-cinsiyetci_dil_ve_ifadelere_dikkat_cekme.html
- [53] Sağlık bakanlığı şikayet hattı 184’den alınmış cevaptır.
- [54] https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/komisyon_raporu_2014_1.pdf
- [55] Bundan sonraki süreçte LGBT’liler için kamuda işçi olma hususunda “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”nin sağlanması için LGBT personel istihdamı içinde çalışmalara başlanması açılacak ilk davayı beklemektedir.
- [56] <http://www.radikal.com.tr/radikalist/abdde-bu-sefer-de-ensest-evlilik-tartismasi-basladi-1394123/>